

Umeå kommun
umea.kommun@umea.se

*Rättelse av beslut enligt 36 § förvaltningslagen (2017:900) den 8 februari 2024/Ingrid Jacobsson

Uppföljningsbeslut

Uppföljning av kvalitetsgranskning av rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan vid Midgårdsskolan ESMUS i Umeå kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan vid Midgårdsskolan ESMUS i Umeå kommun. Granskningen genomfördes under hösten 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 19 januari 2023.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för ~~Täby Enskilda gymnasium AB~~ * Midgårdsskolan ESMUS senast den 15 september 2023 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. ~~Täby Enskilda gymnasium AB~~ * Umeå kommun har inkommit med en sådan redovisning den 13 september 2023.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

I vilken utsträckning kan rektorn förklara vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen?

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

I vilken utsträckning ser rektorn till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen?

Ytterligare kvalitetshöjande insatser behövs.

Skolinspektionens samlade bedömning är att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

I vilken utsträckning kan rektorn förklara vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen?

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- Rektorn behöver ytterligare utveckla arbetet med att analysera och problematisera avvikelser i betygssättningen för att ta reda på om avvikelserna är motiverade eller inte.

Huvudmannen beskriver i sin redovisning att ett utvecklingsarbete har påbörjats på skolenheten och att den omorganisering som genomförts möjliggör för rektor att ha ett helhetsperspektiv i alla ämnen. Från huvudmannanivå har underlaget för det systematiska kvalitetsarbetet gällande betygsanalys förbättrats och frågor som kan vara till hjälp för analys av betyg finns med i den mall som rektorer använder för det systematiska kvalitetsarbetet. Ett nytt elevsystem har införts som möjliggör för rektorer att på ett enkelt sätt ta fram betyg på kurser och nationella prov på grupp-, skol-, och kommunnivå. Huvudmannen berättar att alla rektorer har fått fortbildning i hur analys av betyg och nationella prov kan gå till utifrån kommunens egen statistik och Skolverkets tillgängliga statistik, på individ, grupp och kommunnivå. Skolan har också tagit fram ett årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet som ska vara till hjälp i arbetet med att kvalitetssäkra betygssättningen. Vidare framgår det av redovisningen att rektor tillsammans med ämnesansvariga lärare analyserat betygssättning från de tre senaste åren. I det ingår att rektor följer upp avvikelser över tid och synliggör detta för programarbetslagen som utifrån analys tillsammans med rektor undersöker betygsprocesser på programnivå för att finna likheter och skillnader. Uppföljningen av detta kommer att ske på arbetslagstiden var fjärde vecka. Inför betygssättning träffar rektor undervisande lärare och utifrån det underlag för betyg som lärarna har och resonerar kring uppgiftskonstruktion och likvärdig bedömning med hjälp av bedömningsportalen.

I vilken utsträckning ser rektorn till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen?

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att genomföra relevanta insatser utifrån en fördjupad analys av avvikelser i betygssättningen.

Huvudmannen uppger i sin redovisning att rektor identifierar eventuella avvikelser med hjälp av huvudmannens statistik gentemot grundskolor och övriga gymnasieskolor i kommunen, mot programmets nuläge och ämnesbetyg över tid. Jämförelse görs med nationell statistik gällande ämne, i förhållande till nationella prov och programmet som helhet på kort och lång sikt. Utifrån analysmaterialet som grund kommer rektorn att kunna börja analysera processen tidigare fram till betygsättning tillsammans med lärarna och utifrån examinationsresultat kartlägga och analysera eventuella avvikelser och vid identifierade avvikelser planera för insatser. Rektors analys och identifiering av eventuella avvikelser presenteras för ämnesansvariga och undervisande lärare och för huvudmannen. Av redovisningen framgår att de ämnen som inte har nationella prov har en likvärdig examination knuten mot bedömningsstöden och både i ämnen med och utan nationella prov sker gemensam rättning. Lärarna diskuterar betygsättning kring elever som av någon anledning avviker från resultaten i nationella prov och i gemensamma examinationer. Rektor och förstelärare/ämneslärare får utifrån diskussionerna en gemensam bild av de undervisande lärarnas resonemang, bedömning och betygsättning. I mindre ämnesgrupper kommer det även att finnas utbyte med andra skolor i ämnet. Huvudmannen berättar att effekterna av dessa förändringar förväntas ge en mer likvärdig bedömning med kända motiv till eventuella avvikelser i betygssättning och att rektor på ett systematiskt sätt har möjlighet till kontinuerlig analys och dialog kring hela betygssprocessen. Huvudmannen uppger också att betygsättning kommer vara en kontinuerlig del i lärarnas fortbildning årligen.

Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen vidareutvecklar arbetet med att identifiera och införa relevanta insatser utifrån en fördjupad analys av avvikelser i betygssättningen så att det finns en tydligt utformad långsiktig plan för hur huvudmannen framöver ska stötta skolenheten i arbetet.

På Skolinspektionens vägnar

X Therese Nilsson

Therese Nilsson

Beslutsfattare

Signerat av: Therese Nilsson

X Ingrid Jacobsson

Ingrid Jacobsson

Föredragande

Signerat av: Ingrid Jacobsson

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/kvalitetsgranskning/2023/rektorns-arbete-for-rattvisande-och-likvardiga-betyg-i-gymnasie-skolan/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Enligt skollagen **3 kap. 14 § skollagen** ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Enligt förarbetena till skollagen (**prop. 2009/10:165 s 229**) innebär detta ansvar att se till att skolans eller verksamhetens lärare dels är väl förtrogna med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Enligt **4 kap. 3 § skollagen** ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannnivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av **4 kap. 4 § skollagen** framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt **4 kap. 5 § skollagen** ska inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Av **15 kap. 25 a § skollagen** framgår att vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Lärare ska enligt gymnasieskolans läroplan (**Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper**) samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Rektorn ansvarar enligt läroplanen (**Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar**) för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Skolverkets Allmänna råd betyg och provning (SKOLFS 2022:417) (obs ny, gäller från 1/7 2022 och ersätter det allmänna rådet om betyg och betygssättning)

Skolverkets Allmänna råd systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet (SKOLFS 2012:98)